

Họ và tên:Lớp:

ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP GIỮA HKI
MÔN TIẾNG VIỆT – LỚP 5
Năm học: 20... - 20...

A. ĐỌC TIẾNG

❖ MỤC TIÊU LUYỆN ĐỌC

- Đọc đúng: Phát âm rõ ràng, không sai từ, không nói lướt hoặc bỏ chữ.
- Đọc với tốc độ phù hợp: Đạt 90 - 100 tiếng/phút.
- Ngắt, nghỉ hơi đúng chỗ: Biết ngắt ở dấu câu và các cụm từ rõ ý.
- Nhấn giọng, thể hiện cảm xúc: Nhấn đúng từ khóa, thể hiện sắc thái (vui, nhẹ nhàng, cảm động...).

Chủ điểm Tổ quốc

Vì Hoàng Sa – Trường Sa thân yêu

Câu lạc bộ Vì Hoàng Sa – Trường Sa thân yêu được thành lập năm 2014, là nơi kết nối những tấm lòng hướng về biển đảo. Trong 8 năm qua, câu lạc bộ đã vận động hơn 181 tỉ đồng để thực hiện các dự án “Ươm mầm tương lai”, “Chấp cánh ước mơ”, trao 14.000 suất học bổng và hàng nghìn món quà cho con em chiến sĩ, ngư dân khó khăn. Mỗi hội viên luôn sẵn lòng sẻ chia, gửi tình yêu thương và niềm tin đến nơi đầu sóng ngọn gió của Tổ quốc.

Duyên Anh

Câu hỏi đọc hiểu:

1. Câu lạc bộ Vì Hoàng Sa – Trường Sa thân yêu được thành lập nhằm mục đích gì?
2. Trong 8 năm qua, câu lạc bộ đã có những hoạt động ý nghĩa nào?

Chủ điểm Hòa bình

Về thăm bà

Thanh nhẹ nhàng bước vào ngôi nhà cũ. Ánh sáng len qua vòm cây, nhảy múa trên con đường lát gạch Bát Tràng rêu phủ. Mùi lá tươi non phảng phất trong không khí khiến lòng Thanh bỗng yên bình. Cậu rút khăn lau mồ hôi, thông thả đi dọc bức tường hoa đến đầu nhà. Yên tĩnh quá! Không một tiếng động trong khu vườn nhỏ, chỉ có tiếng gió nhẹ lay và nắng vàng rơi khẽ, như bao ồn ào ngoài kia đều dừng lại nơi bậc cửa.

Thạch Lam

Câu hỏi đọc hiểu:

1. Cảnh vật trên con đường Thanh đi thăm bà được miêu tả như thế nào?
2. Tâm trạng của Thanh khi về thăm bà thể hiện ra sao?

Chủ điểm Nhân dân

Thân thương xứ Vàm

Chợ Vàm Cái Đồi họp từ lúc bình minh chưa lên, tấp nập ghe xuồng chở đầy rau, cá, trái cây từ vườn nhà ra chợ. Người dân nơi đây thân tình, cởi mở, ai cũng nở nụ cười hiền lành khi gặp nhau. Ở xứ Vàm, nhà nào cũng có chữ “ruộng” phía sau, bởi cuộc sống gắn liền với đồng ruộng và sông nước. Dù đi đâu xa, người dân vẫn nhớ tiếng máy nổ trên dòng Vàm, nhớ bến sớm nhạt nắng, nhớ vị ngọt quê hương thấm đượm trong từng hơi thở.

Nguyễn Thị Việt Hà

Câu hỏi đọc hiểu:

1. Chợ Vàm Cái Đồi được miêu tả như thế nào trong đoạn văn?
2. Điều gì thể hiện tình cảm của người dân xứ Vàm đối với quê hương?

B. KIẾN THỨC TIẾNG VIỆT

❖ MỞ RỘNG VỐN TỪ

Lý thuyết:

- **Mở rộng vốn từ** là việc hiểu và sử dụng nhiều từ ngữ thuộc cùng một chủ điểm

Ví dụ: **Tuổi thơ, Công dân:** thiếu nhi, bạn bè, trò chơi, trách nhiệm, kỉ luật, tự lập, yêu nước, trung thực...

- Học sinh cần nhận biết, phân loại và đặt câu với những từ thuộc chủ điểm đã học.

Bài tập:

Câu 1: Hãy tìm 4 từ ngữ nói về tính cách của trẻ em hoặc phẩm chất của một công dân tốt.

.....
.....

Câu 2: Viết 1 câu có sử dụng một trong những từ vừa tìm được.

.....
.....

❖ TỪ ĐA NGHĨA

Lý thuyết:

- Từ đa nghĩa là từ có một nghĩa gốc và nhiều nghĩa chuyển.
- Khi dùng từ đa nghĩa, phải dựa vào ngữ cảnh để hiểu đúng nghĩa.

Bài tập:

Trong các câu sau, từ “mắt” được dùng với nghĩa nào?

- A. Mắt em bé tròn xoe, long lanh như hai hạt ngọc.....
- B. Con dao này có một cái “mắt” nhỏ để xỏ dây treo.....
- C. Cây cầu tre có nhiều “mắt” nối bằng những đoạn tre ngắn.....

❖ TỪ ĐỒNG NGHĨA

Lý thuyết:

- Từ đồng nghĩa là những từ có nghĩa giống nhau hoặc gần giống nhau.
- Có thể dùng từ đồng nghĩa để làm phong phú cách diễn đạt, nhưng cần chọn đúng sắc thái nghĩa.

Bài tập: Khoanh tròn vào chữ cái trước cụm từ đồng nghĩa với “dũng cảm” trong câu dưới đây:

“**Người chiến sĩ ấy rất dũng cảm, không sợ gian khổ.**”

- A. Anh dũng
- B. Nhút nhát
- C. Can đảm
- D. Hèn yếu

C. ĐỌC HIỂU VĂN BẢN VÀ LIÊN HỆ

HÀNH TRÌNH TỚI LỚP

Kì nghỉ đã hết. Tôi thao thức nghĩ đến lúc khăn gói trở lại trường nội trú của huyện dưới chân núi. Ai từng đi học xa cũng đều có tâm trạng như thế.

Bây giờ có lẽ đã quá nửa đêm. Tôi thấy mẹ đang ở ngoài bếp, chắc mẹ không chợp mắt chút nào. Mẹ đi ra đi vào, chốc chốc lại cúi xuống chỗ xôi. Hơi com xôi thơm lừng bay khắp nhà. Ông tôi cũng đã dậy. Hôm nay ông sẽ đưa tôi xuống trường.

Lũ làng và mấy em nhỏ đã đến tiễn tôi. Mọi người cho măng và nắm để tôi mang đi. Còn sớm lắm. Sao lấp lánh trên bầu trời xanh thẫm. Ngôi sao Mai tròn và xanh biếc như mắt nai. Trời se lạnh. Sương đọng trên các ngọn cây rơi lộp độp xuống mái nhà.

Tôi chào lũ làng, chào mẹ để lên đường. Mẹ tôi dặn phải gắng học. Mắt mẹ rung rung làm tôi lưu luyến mãi không rời. Ông tôi cười:

- Con đi học phải mừng chứ!

Buổi chia tay nào cũng buồn, nhưng chia tay vào một buổi lạnh trời bao giờ cũng buồn hơn. Ngoài trời thì se lạnh. Trong lòng thì bùi ngùi.

Ông cháu tôi lên đường trong tiếng dặn dò tíu tít của lũ làng:

- Đi cho bình yên nhé!

- Học cho chăm, cho giỏi nhé!

Làng bản, rừng cây, bờ tre, dòng suối đều đã khuất trong sương sớm nhưng những lời dặn dò của mẹ và lũ làng như còn vang bên tai tôi. Tôi tự hẹn với mình phải gắng học cho xứng với lòng mong mỏi của những người thân thương.

(Theo Vũ Hùng)

Khoanh tròn vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng hoặc thực hiện các yêu cầu bên dưới

Câu 1. Bạn nhỏ trong bài đi học ở đâu?

- A. Trường nội trú của huyện
- B. Trường tiểu học trong làng
- C. Trường nội trú trong thành phố
- D. Trường nội trú của tỉnh

Câu 2. Trong ngày trở lại trường học, bạn nhỏ nhận được sự quan tâm của những ai?

- A. Cô giáo và bố mẹ
- B. Bác trưởng thôn và mọi người trong xóm làng
- C. Các bạn bè trong lớp
- D. Mẹ, ông, dân làng các em nhỏ

Câu 3. Khi tiễn nhân vật “tôi” đi học, lũ làng đã làm gì?

- A. Hát những bài dân ca
- B. Cho măng, nấm và dặn dò ân cần
- C. Chuẩn bị xe đưa đi
- D. Viết thư chia tay

Câu 4. Không khí buổi chia tay được tác giả miêu tả bằng chi tiết nào dưới đây?

- A. Trời se lạnh, mắt mẹ rung rung, lòng bùi ngùi
- B. Trời nắng vàng, tiếng chim ríu rít
- C. Mọi người cười nói rộn ràng
- D. Ông mang theo nhạc cụ tiễn cháu đi học

Câu 5. Em hãy gạch chân dưới từ không cùng nhóm với các từ còn lại.

Bùi ngùi, xúc động, xao xuyến, sợ hãi

Câu 6. Tìm từ mang nghĩa chuyển được sử dụng trong câu sau:

“Tôi thao thức nghĩ đến lúc khăn gói trở lại trường nội trú của huyện dưới chân núi.”

A. thao thức B. trường C. chân núi D. huyện

Câu 7. Trong câu: “Con đi học phải mừng chứ!”, hãy tìm một từ đồng nghĩa với từ được gạch chân rồi đặt câu với từ em vừa tìm được.

Từ có thể thay thế:

Đặt câu:.....

Câu 8: Hình ảnh nào trong bài gợi tả vẻ đẹp của buổi sáng sớm?

.....
.....
.....

Câu 9: Vì sao tác giả lại nói: “*Buổi chia tay nào cũng buồn, nhưng chia tay vào một buổi lạnh trời bao giờ cũng buồn hơn*”?

.....
.....
.....

Câu 10: Nhân vật “tôi” đã tự hẹn với mình điều gì khi rời bản làng? Em có suy nghĩ, cảm nhận gì về nhân vật “tôi” trong bài?

.....
.....
.....

Câu 11: Em sẽ làm gì để xứng đáng với tình yêu thương, sự kỳ vọng của cha mẹ, thầy cô?

.....
.....
.....

DÂY THUN XANH, DÂY THUN ĐỎ

Sáng nào, mẹ cũng cho anh em Dũng, Ly mỗi đứa mười nghìn đồng để ăn sáng. Ly thường mua gói xôi tám nghìn. Còn hai nghìn, Ly để dành mua kẹo. Anh Dũng thì khác, gói xôi mười nghìn với anh là vừa.

Không phải sáng nào cũng ăn xôi. Nhưng nếu ăn thì hai anh em đến bà bán xôi quen ở đầu phố. Bà bán xôi biết ý, đem hai gói, một gói buộc dây thun xanh, gói kia buộc dây thun đỏ. Bà đưa xôi cho Ly và dặn: xanh tám nghìn, đỏ mười nghìn.

Vậy mà cả tuần nay, bà bán xôi chỉ bán được có mấy gói buộc dây thun xanh cho Ly. Anh Dũng không ăn xôi. Ly hỏi thì anh chỉ cười. Ly đoán anh Dũng dành tiền để chơi điện tử. Nếu đúng vậy, Ly sẽ phải mách mẹ. Nhưng Ly mới nghĩ vậy thôi chứ chưa mách.

Sáng hôm ấy, Ly chuẩn bị đến trường thì anh Dũng đến bên. Anh cười và lấy trong cặp ra một gói nhỏ, đưa cho Ly:

– Chúc mừng em thêm một tuổi!

Ôi! Hôm nay là sinh nhật mình! Mình quên mất, thế mà anh Dũng nhớ!

Ly mừng quýnh, mở gói giấy: cuốn *Cuộc phiêu lưu của cô bé Tim Tím đến xứ sở Hoa Mười Giờ* còn mới cứng và thơm phức mùi giấy in. Đúng quyển truyện Ly rất thích nhưng chưa dám xin tiền mẹ để mua.

Mẹ cũng vui với niềm vui bất ngờ của Ly. Mẹ hứa tối nay sẽ tổ chức liên hoan mừng sinh nhật con gái.

Bất ngờ mẹ hỏi Dũng:

– Con lấy tiền đâu mua sách cho em?

Dũng chỉ nhìn Ly và cười. Cô bé chợt hiểu ra vì sao cả tuần nay anh Dũng không mua gói xôi nào.

(Theo Trần Đức Tiến)

Khoanh tròn vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng hoặc thực hiện các yêu cầu bên dưới

Câu 1. Mỗi buổi sáng, mẹ cho Dũng và Ly bao nhiêu tiền để ăn sáng?

- A. Mỗi người 5 nghìn đồng
- B. Mỗi người 8 nghìn đồng
- C. Mỗi người 10 nghìn đồng
- D. Mỗi người 12 nghìn đồng

Câu 2. Vì sao bà bán xôi buộc dây thun xanh và dây thun đỏ?

- A. Để gói xôi chặt hơn
- B. Để phân biệt giá tiền gói xôi
- C. Để phân biệt xôi ngon – dở
- D. Để gói xôi đẹp hơn

Câu 3. Khi thấy Dũng cả tuần không mua xôi, Ly đã nghĩ gì?

- A. Dũng không còn thích ăn xôi nữa.
- B. Dũng để dành tiền để mua quà sinh nhật cho mẹ.

- C. Dũng muốn nhin ăn sáng.
- D. Dũng để dành tiền để chơi điện tử.

Câu 4. Khi thấy Dũng mua sách tặng em, mẹ đã cảm thấy thế nào?

- A. Vui với niềm vui bất ngờ của Ly
- B. Buồn bã vì con không nghe lời
- C. Ngạc nhiên và trách móc Dũng
- D. Không quan tâm

Câu 5. Tìm từ phù hợp có thể thay thế cho từ được gạch chân trong câu sau:

“Ly mừng quýnh, mở gói giấy.”

- A. mừng rỡ
- B. lo lắng
- C. hồi hộp
- D. tức giận

Câu 6. Từ “ăn” trong câu nào dưới đây được dùng với nghĩa gốc?

- A. Bác Lê lợi ruộng nhiều nên bị nước ăn chân.
- B. Cứ chiều chiều Vũ lại nghe thấy tiếng còi tàu vào cảng ăn hàng.
- C. Sáng nào, mẹ cũng cho anh em Dũng, Ly mỗi đứa mười nghìn đồng để ăn sáng.
- D. Chiếc xe đạp này, ăn phanh thật đấy.

Câu 7. Từ nào dưới đây đồng nghĩa với từ “dành dụm”?

- A. tiêu xài
- B. tích góp
- C. gửi gắm
- D. phung phí

Câu 8. Điều gì khiến Ly xúc động trong ngày sinh nhật?

.....

.....

.....

Câu 9. Tại sao mẹ lại “vui với niềm vui bất ngờ của Ly”?

.....

.....

.....

Câu 10. Qua câu chuyện, em học được điều gì từ bạn Dũng?

.....

.....

.....

Câu 11. Em đã làm gì để thể hiện tình yêu thương của mình với những thành viên trong gia đình?

.....

.....

.....

D. TẬP LÀM VĂN

DÀN Ý BÀI VĂN TẢ PHONG CẢNH

1. Mở bài

- Câu dẫn dắt: Dẫn dắt bằng một câu ca dao, tục ngữ, câu hát, câu chuyện hoặc cảm nghĩ ngắn gọn.
- Giới thiệu cảnh định tả:
- + Nêu địa điểm (cánh đồng, dòng sông, ngọn núi, công viên, danh lam thắng cảnh...).
- + Thời điểm quan sát (sáng, trưa, chiều, tối, mùa xuân, mùa hè...).
- + Nêu cảm xúc chung của em trước khung cảnh đó.

2. Thân bài

a. Tả bao quát (tổng thể)

- Hình ảnh chung khi nhìn từ xa: rộng lớn, mênh mông, rục rờ, yên bình...
- Những đặc điểm nổi bật nhất của cảnh (núi cao, sông dài, đồng ruộng xanh, hàng cây thẳng tắp...).

b. Tả chi tiết (từng bộ phận, theo trình tự hợp lý)

- Trình tự quan sát: từ xa đến gần, từ cao xuống thấp, hoặc theo sự chuyển động của thời gian (sáng → trưa → chiều).
- Các chi tiết cụ thể:
 - + Bầu trời, ánh nắng, mây, gió.
 - + Cây cối, hoa lá, đồng ruộng, núi đồi.
 - + Sông suối, ao hồ, biển cả.
 - + Con người, sự vật gắn liền với cảnh (người đi làm đồng, trẻ em nô đùa, khách du lịch...).
 - + Âm thanh, màu sắc, mùi hương (tiếng chim hót, tiếng sóng vỗ, mùi lúa chín, hương hoa...).
- Có thể tả thêm sự thay đổi của cảnh theo thời gian trong ngày hoặc trong năm.

c. Cảm xúc và liên hệ

- Em thấy cảnh vật gợi lên điều gì? (yên bình, tươi đẹp, gắn bó, tự hào...).
- Cảnh có ý nghĩa thế nào đối với em hoặc với mọi người?
- Liên hệ với kỷ niệm, mong muốn, suy nghĩ của bản thân.

3. Kết bài

- Nêu lại ấn tượng nổi bật về cảnh vật.
- Khẳng định tình cảm của em với cảnh ấy (yêu quý, tự hào, muốn gắn bó, giữ gìn).
- Có thể mở rộng: mong bạn bè đến thăm, mong cảnh luôn tươi đẹp, hoặc tự hứa sẽ bảo vệ cảnh quan.

Chúc các em ôn bài tốt nhé!